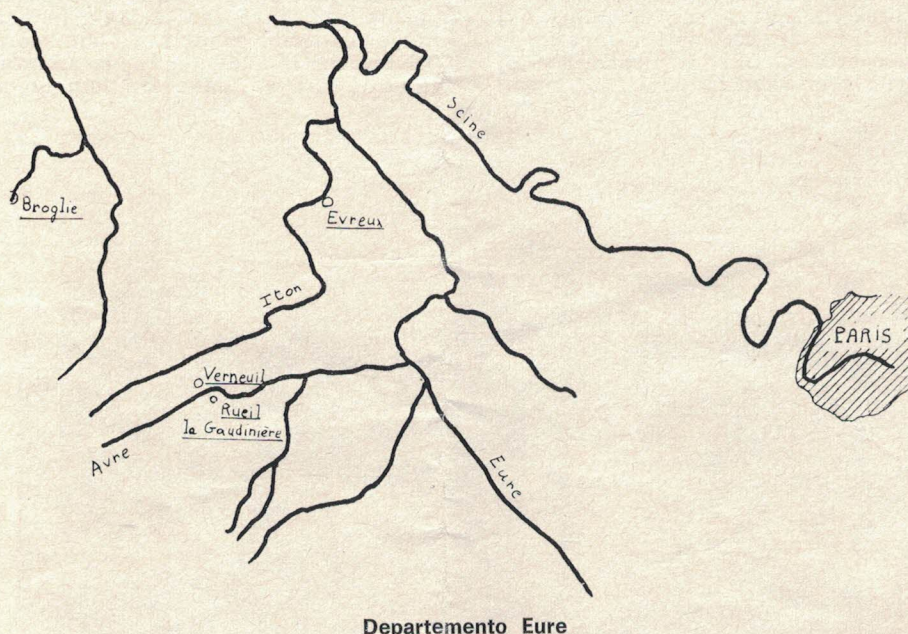

nur la postan tagon ĉar la knabo estis lacega pro grandaj suferoj dum la vojaĝo sur malglata vojo. Sed la febroy subite malpliigis kaj la kirurgo prokrastis la operacion ; post kelkaj semajnoj li decidis sendi Henri al la Hospitalo de la Karitato en Parizo. La knabo estis plurfoje operaciita, sed ĉar la genuostaro estis frakasita, li finfine revenis hejmen, irante helpe de du lambastonoj, sin apogante nur sur la maldekstra kruro ĉar la dekstra restis faldita malantaŭen.

Tiam la famekonata Profesoro Gosset provis malfaldi la kruron kaj ĝin rektigi per deartikigo de la genuo. Sed estis necese ne ĝeni la normalan kreskadon de la gambo. La operacio estis ege riska en tiu tempo. La Profesoro multe studis kaj klarigis, kion lin intencis fari al siaj internuloj en la ĉeesto de la knabo, kiu atente kaj emocie aŭskultis. La operacio sukcesis. Por ke la knabo povu iom distriĝi kaj iri de loko al loko, lia patro faris veturilon per biciklo-radoj. Ĉar li estis tre laciĝita de la diversaj

historio-lecionoj sekvis la geografio-kaj sciencolecionojn. En 1916 en la lernejo, kie gejunuloj provis la Elementan Breveton (Ateston pri Supera Lernado), oni povis vidi viron puŝantan lamveturilon sur kiu kuŝis junulo baldaŭ 19-jara, de ekzamenanto al ekzamenanto. Henri sukcesis kaj decidis provi la Superan Breveton. La laboro ne timigis lin sed li devis lerni... modernan lingvon tute sola. Li elektis la anglan lingvon. En tiu tempo ne ekzistis la radio kaj la televido kun siaj kulturaj programoj. Li aĉetis librojn kun figura prononcado kaj ĉar la vilaĝa instruistino ne plu povis helpi lin, li lernis per korespondanta kurso. Dufoje li malsukcesis pro tio, ke li uzis la librojn de sia kuzino Marie-Thérèse (por eviti elspezojn) kaj la programo de la Supera Breveto ne estis la sama por la knaboj kaj la knabinoj ! Li fine kompletigis siajn konojn kaj sukcesis en Oktobro 1918 : la unuan fojon li aŭdis la anglan lingvon okaze de tiu ekzameno ! Oni tuj proponis al li instruistan postenon. Li multe hezitis ĉar lia tiama intenco estis fariĝi redaktanto en iu sekcio de la pariza adminis-

operacioj, oni devis lin veturigi al La Bourboule ĉe la montaro, kaj St-Aubin ĉe la marbordo. Sed en la maldekstra kruro, kiu devis multe labori ĉar nur ĝi funkciis, ostito sin deklaris. Novaj operacioj : malfermo de la sinsekvaj abcesoj, kuracado, engipsigado de la gambo. La nun 16-jara junulo devis resti tute senmova. La gepatroj lin instalas ekstere sur ripozseĝo, sub larĝa blua ombrelo. La Profesoro diris al li, ke li ne rajtas marŝi antaŭ kompleta kreskado de lia korpo. Kiom longaj estis la tagoj ! Henri, iom muzikis per mandolino sed kun teruro konstatis, ke preskaŭ ĉiuj liaj konoj enkapigitaj dum la lerneja tempo nun forviŝiĝis. Li decidis ĉion relerni. Baldaŭ komenciĝis la Unua Mondmilito. Kvar samaĝaj kamaradoj de Henri memvole varbiĝis kaj la junulo suferis, ke li ne povas ilin akompani (la kvar junuloj mortis ĉe la fronto). La juna kriplulo, helpita de la vilaĝa instruistino relernis ĉion, ĉar li eĉ ne memoris la divido-mekanismon. Problemoj sekvis diktaĵojn ;

tracio. Tiam li sukcesis iri nur helpe de du lambastonoj.

Sed, dum la pasinta jaro li estis korespondinta tre regule kun sia kuzino Marie-Thérèse, lernantino en Instruistina Seminario. Li jam spertis kiom sindonema ŝi estis. Se li konsentos la proponon de la Akademia Inspektoro li havos la saman profesion kiel ŝi, la saman vivon kiel ŝi... Li konsentis kaj kuraĝe iris al Evreux, kie en la klasĉambro li iris helpe de nur unu lambastono... kaj de la klastabloj !

Jam la junulo atingis unuan venkon. Post longaj jaroj terure suferigaj, la knabo, kiu de sia 12-a jaro ne estis, kiel la aliaj, kiu subite vidis siajn esperojn forŝvenintaj, kiu ne havis veran junulan vivon, kiu kuraĝe decidis ĉion relerni por kompensi la tempo-perdon, sukcesis nur per volo-forto reveni al normala socia vivo kaj eĉ, preskaŭ simbole forlasis unu el siaj bastonoj. La knabo 16-jara spitis la malfavoran sorton ; la junulo pravigis tiun spiton.